

KRÁL ŠUMAR

Původně Ježeček Kamzíček.

První samostatný samizdatový zpravodaj Jiráskova Hronova. Letos i mluví.

PROČ LETOS NEPŘIJEDE PROF. IVAN VYSKOČIL?

Poslední dva ročníky hronovského festivalu výrazně obohatil svou přítomností pražský profesor Ivan Vyskočil, autor, dramatik, herec, pedagog, spoluzakladatel Divadla Na zábradlí, principál a protagonista neobyčejného tělesa NEdivadlo. Vyskočilovy rozborové semináře se staly dva roky po sobě vyhledávanou lahůdkou programu JH. V loňském roce jejich obliba přesáhla únosné meze a tak bylo celkem jasné, že se

a/ zcela pochopitelně budou konat i letos,
b/ konat nebudou a zkusí se zase něco jiného - stejně přínosného.

Zdá se, že tedy letos vyhrála varianta b/. Přesto jsme se zeptali dr. Milana Strotzera jaký je vlastní důvod nepřítomnosti prof. Vyskočila.

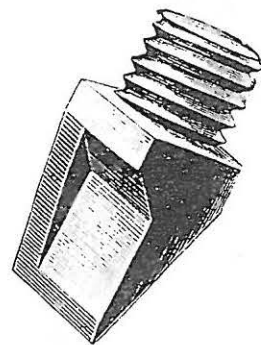
**ČTĚTE ZÍTŘEJŠÍ VYDÁNÍ
KRÁLE ŠUMAŘE.**

**AŽ ŽIJE PAN STAROSTA HOUŠTĚK
- nejlepší starosta v Čechách.**

Vítáme v Hronově herce BOŘIVOJE NAVRÁTILA a zároveň se s ním loučíme

Exkluzivní rozhovor s umělcem přineseme v zítřejším vydání Krále Šumaře.

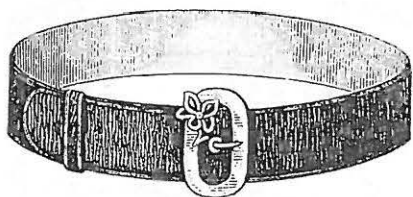

Seniorské divadlo - sociální terapie

Seniorské divadlo je u nás pojem dosud prakticky neznámý a letošní hronovský seminář má tak šanci téměř zakladatelskou. Lektory i aktéry se stali členové souboru Senioertheater vz Hannoveru. V jejich podání jsme měli ve Slávii možnost okusit seniorské divadlo v praxi. A ukázalo se, že je to vlastně svým způsobem protipól divadla pro děti - témata, herci i diváci jsou na jedné lodi, jejíž jméno je stáří. A jde o to dokázat, že i sklonek života má svůj půvab a především i svůj humor. Tím pro koho, o čem a konec konců i jak se hraje, přesouvá se akcent této činnosti z divadla spíš směrem k sociální terapii. A věřím, že i dost účinně. Posuzovat tato představení ryze divadelními hledisky ovšem nelze. Už rozměr krátkého skeče nedává velkou příležitost k rozvinutí bohatší herecké postavy, vše je jen lehce nahozené a dovedené do polohy komiky mnohdy estrádního ražení. Ostatně ne náhodou připomněly předvedené skeče televizní Bakaláře či dvořákovsko-bohdalovské scénky Televarietě stejné provenience. Nicméně pro splnění účelu, deklarovaného v programové brožuře i vstupním projevu autora, to patrně postačí.

Seniorská skupina DS MÁJ Praha se ocitá v poněkud jiném kontextu. Tady jde především o divadlo, nikoli o terapii provozovanou v domovech a klubech důchodců a naskytá se tedy otázka Cui prodest? /Komu to prospívá?/ Rozhodně ne Čechovovu textu, pro něhož je seniorské obsazení poněkud násilné. Když už si májovci zvolili svého oblíbeného autora, proč nesáhli třeba po Medvědovi? Soudíc podle vlastních pocitů, neprosperovalo seniorské nastudování Námluv ani divákovi, a tak zbývají jen vlastní aktéři. Vnučuje se podezření, že hlavním motivem tohoto představení je "zařadit" si v rolích, na něž vzpomínají s nostalgií uplynulých let, obohaceni věkem o herecké zkušenosti, jichž se jim tehdy nedostávalo. Ale i tady platí zkušenost, že dvakrát do téže řeky nevstoupíš. Alespoň ne bez úhony.

Radka Hrdinová

Vzkaz Vlastimilu Peškovi

Vlastimil Peška v programové brožuře tvrdí, že Longenova aktovka je na hodinové představení příliš krátká a že tato okolnost ho vedla ke spojení dvou textů do jednoho představení, aby se vyhnul úskalí "prošpekovat" hru nástavbovými prvky, což by aktovce zřejmě ublížilo. V tom tvrzení je zakopaný pes včerejšího zklamání z produkce ořechovských. Kdyby se byl držel jedné Longenovy frašky a zpracoval ji způsobem, který ořechovský soubor bezpečně ovládá, s lehkou nadsázkou a dravým herectvím, kterým tu a tam z šedi produkce zablýskne, byla by to paráda. Takhle ovšem mechanicky spojil frašky dvě a ještě je navíc "prošpekoval" nástavbovými prvky, které svou laciností jako by nebyly ze slovníku ořechovských. Je to škoda. Ráda bych viděla v jejich provedení lehce vypointovaného Dezertéra z Volšan s žánrově přesným Balabisem Miroslava Urbana.

Radka Hrdinová

RADĚJI NE

Taková povedená partička to je: část jich žije v lese, část v lese bloudí. Pár se jich jmenuje Ludvíci, ostatní jinak. Někteří myslí na sex, někteří na jahody, někteří na sex a jahodami to maskují. Členové Divadla Ludvíci Stavovské unie studentů Západočeské univerzity v Plzni se při představení Ludvíci aneb Skvělá parta, hlášky, všechno upřímně baví. Horší už je to s těmi v hledišti: na jahody ani na sex není v dusném a přeplněném sále Sokolovny ani pomyšlení a nic jiného, co by diváky mohlo zaujmout, Ludvíci nenabízejí. Jejich humor je založený na slovních hříčkách, jsou to však hříčky stokrát slyšené jinde a jindy /jsou-li opravdu všechny tyto "hlášky" dílem přátel autora a režiséra Davida Hatáka, má přátel opravdu mnoho a někteří z nich jsou jistě velmi staří/, práce s jazykem je toporná, nehravá a bez fantazie. Pár citací posbíraných bez invence a do textu násilně naroubovaných nic nezachrání, naopak. Ze Šrámkova Písku tato inscenace postoupila s nálepkou "humor v intelektuální formě". Napříště bych prosila snad raději bábovku ve vlastní formě.

Radka Prchalová

JEZEČEK KAMZIČEK

Dnes jsme obdrželi potrubní poštou další z dopisů zasloužilého člena SČDO Vlastimila O., který šíří myšlenku amatérského divadelního hnutí na zapadlých horských chatách Staré planiny.

SENO VARENO

Úroveň chat je různá podle úrovně turistických odborů a jejich správců - domákinů. Nejvyšší úroveň údržby, služeb a čistoty mají chaty na Staré planině a Sredne goře, mírně klesá úroveň na Rodopech a Rile, nejhorší je na Pyřinu. Chaty jsou elektrifikovány, připojeny na síť nebo napájeny. Naše běžné zástrčky kruhového profilu se nedají použít. Je to škoda, neboť i ve stísněných podmínkách se zde prožije mnoho krásného.

Nejlépe je na chatách v zimě. Chatař má na vás dostatek času, můžete s ním pobesedovat a zahrát si divadlo, kterého je na kamnech vždy dostatek a zdarma. Jen za cukr se platí. Divadlo je na každé chatě jiné, podle zvyklostí a vychování chataře a podle toho, kolik kterých bylin do hrnce nasype. Již při mém prvním pobytu v zimě roku 1861 jsem toto divadlo nazval "seno vareno" podle materiálu, z kterého se připravuje a, podívejte se, název se vžil.

Způsob hraní divadla na chatách je zcela opačný než u nás. Na bulharských horách nemáte, co si nepřinesete. Chaty nejsou zavedeny na prodej teplé duševní stravy. Tu připravují jen v sezóně pouze pro oranizované skupiny a jen tu a tam je možno dostat ke koupi to, co zbyde od stravování skupin. Jen na dostatek hořkého divadla je možno se spolehnout a potom již jen na vlastní zásoby.

Pokračování zítra

Jak na východní Starou planinu?

Nejpohodlnější a nejrychlejší ze všech možností je letecká doprava z Prahy či Bratislavy celoročně do Sofie, sezónně do Varny nebo do Burgasu. Zde bude členy SČDO očekávat Pavel Deridarev z Poljany Monzul, konzul. Nečlenové SČDO musí použít místní spoje směr Veliko Tarnovo, odkud pak jedou přímé autobusy přes sedlo Vratnik do Slivenu.

Román Srnění, jehož první část měla dnes vyjít, za skandálních okolností zmizel z redakce. Později byly jednotlivé listy, opatrované srnami, nalezeny v lese v okolí Zbečniku. Namísto toho bude v literární příloze Krále Šumaře vycházet životopis hosta Tajné ochotnické lóže Larisy Solncevy.

Chtěla bych začít tím, že české divadlo a vůbec Československo vstoupily do mého života a staly se jeho součástí. Nedošlo k tomu, jak se říká "na první pohled", všechno bylo složitější. Skončila jsem střední školu za války, v evakuaci v rodném Novosibirsku. O divadle, které jsem dávno milovala, nemohla být tou dobou vůbec řeč. Dobrá polovina naší třídy byla z Moskvy a takřka všichni jsme se přihlásili na Moskevský letecký technologický institut. Začala jsem studovat a jakožto velká vlastenka jsem toužila nějak pomáhat své vlasti. Přihlásila jsem se proto na práci do lesa. Tam jsem těžce onemocněla. Jeden z mých ošetřujících lékařů si se mnou rád povídal a já mu věčně vyprávěla o divadle. Jednou mi řekl: *"Odejďte z leteckého institutu, to pro vás není, jste humanitní typ, zbožňujete divadlo, nekažte si život."* Byl to hlas s nebe. Věděla jsem sama, že budu jako technik celý život nešťastná ... Jenže jsem byla už ve třetím ročníku a odchod jsem považovala za nemorální. Prožívala jsem to přímo hamletovsky. Byla jsem ale nad technickými výkresy natolik zoufalá, že jsem se ještě během nemoci připravila na zkoušky na GITIS a byla jsem přijata. To bylo koncem války.

Náš ročník byl obrovský - jenom divadelních vědců nás bylo pětáctýřicet. Překypovali jsme energií, touhou po poznání a také přesvědčením, že všechno, co se u nás děje, je prostě skvělé. Když však v rámci tzv. boje proti kosmopolitismu z GITISU vyhnali našeho vynikajícího pedagoga, kritika Efrose a dalšího skvělého profesora obvinili z kosmopolitismu

jenom proto, že přednáší zahraniční divadlo, začala jsem si uvědomovat, že se děje bezpráví. Na GITISU jsem prožila opravdu velice těžké období nejen pro mne osobně, ale obecně.

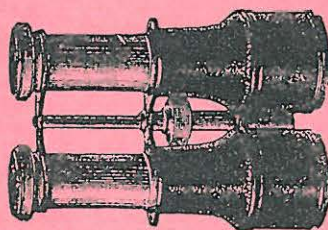
Ještě jedna skutečnost sehrála při mé životní volbě významnou roli: můj chlapec byl jako radista ve válce a došel až do Čech, do nedalekého Hradce Králové. Brzy po válce jsme se vzali a já jsem se jistě také pod tímto vlivem ve třetím ročníku rozhodla, že se budu věnovat českému divadlu.

Prohlásila jsem, že se chci učit česky a psát diplomovou práci o českém divadle, což vzbudilo veliký údiv. Tou dobou bylo naše povědomí o českém divadle mizivé, dokonce menší než o divadle bulharském. Spolužáci si mne dobírali.

Právě tehdy se v GITISU objevili první čeští aspiranti - Eva Šmeralová a Vladimír Adámek. Dočetla jsem se kdesi o Jindřichu Mošnovi a Adámek mne ujistil, že je to výborné téma na diplomovou práci. Pustila jsem se do shromažďování materiálu a měla jsem obrovské štěstí. Ukázalo se totiž, že díky slavjanofilům, kteří měli své centrum v Petrohradě, zdědila knihovna leningradské Akademie věd fantastický fond české literatury a časopisů. Byl to absolutní zázrak, měli tam dokonce knížky, které jsem později nenašla ani v Čechách. Čím dál víc jsem svému tématu propadala, naprosto jsem se do něj zbláznila a nebylo tedy divu, že měla má diplomová práce značný úspěch a já byla doporučena do aspirantury.

Adámek, který se účastnil obhajoby jako oponent, prohlásil, že by má diplomka měla být publikována v Československu. Všichni přitakali a já byla slavná. Úspěšně jsem složila zloušky do aspirantury, chyběl jen oficiální souhlas. Místo něho mi přišel telegram, že mne do aspirantury nepřijmou, protože se má práce tiskne v zahraničí. Byla jsem zoufalá. Kompetentní činitel mi důvod i verdikt potvrdil. Moje obrana: *"Vždyť jsou to naši přátelé."* ho nezajímalo. Byla jsem tehdy velmi naivní a vydala se na ÚV. Tam jsem dostala jedinou radu: stáhnout práci od Čechů zpátky. Tak skončil můj první kontakt s Československem.

Dodnes mám schovanou vázičku, kterou mi k obhajobě disertace věnoval Leoš Suchařípa, který na GITISU tou dobou studoval.

/Pokračování zítra./

CO NOVÉHO ZA ŘEKOU:

První dvě čísla oficiálního Zpravodaje nás v redakci tak zaskočila, že jsme je poslali do Prahy k samostatnému rozboru a odbornému posouzení. Jakmile budou expertisy hotové, určitě je přetiskneme.

Pro velký úspěch bude seniorská skupina spolku Máj opakovat v pondělí v 18.15 h NÁMLUVY. V hlavní roli opět vystoupí **paní J. Mikešová**.

U NÁS byly včera k vidění dvě naprosto odlišné existence na jednom jevišti

DIVADLO ČESKÉ + SLOVENSKÉ DIVADLO

Češi přivezli "volné přepracování frašek" E.A.Longena v režii, scéně, kostýmech a s hudbou Vlastimila Pešky, Slováci předvedli "snovou feérii" podepsanou Dušanem Vlčenou - rovněž režisérem. Obě divadla si takto stanovila pohodlně žánr, aby se do něho vešla a mohla si užít, co potřebovala. Tedy: zatímco Češi trdlovali, Slováci podávali výpověď.

Ořechovští se rozhodli řádit, vyběhat se, zakřičet si, rozdat si to s jevištěm jako o život. Jejich herecké nasazení bylo pozoruhodné. Hráli jako kdyby byli zapojeni do elektrické sítě. Některé výkony byly až teroristicky rozpoutané. Některé výkony připomínaly svou rozjiveností dětské hry na rodinných návštěvách: vše začíná ostýchavě, zdvořile, pak se začnou dětičky trumfovat, vzájemně si dodávají elán, vytahují rodičům prádlo. A chodí se v něm předvádět do obývacího pokoje. Dokud je to čisté prádlo, ze skříně, zůstávají výrazy obou rodin shovívavé, ale jakmile rozvášněné děti vtrhnou do koupelny pro prádelní koš, vyrazí obyčejní rodiče dětem v ústrety - vždyť to se přece nesluší. Děti na takové zákazy nebyvají zvědavé a proto začíná boj.

Podobný boj prováděli také ořechovští: rodiče /diváky/ zamkli do obýváku /hlediště, čtvrtá stěna, Stanislavskij atd./ a na jevišti vypukly orgie. Jedna herečka při vstupu na scénu ztratila botu a musela se pro ni vrátit. Herec /ten co byl podobný Horníčkovi/ se při scéně s žertovným natahováním kalhot zahákl - patrně omylem - za kovovou obrubu postele. Nerad se musel odháknout. I když - vypadalo to vlastně jako záměr. Kdyby potom za několik vteřin nevěnoval té posteli takový zlověstný pohled. Také některé rekvizity nemilosrdná hra odmrštila, ale čert vem rekvizity - největší nebezpečí hrozilo hlasivkám.

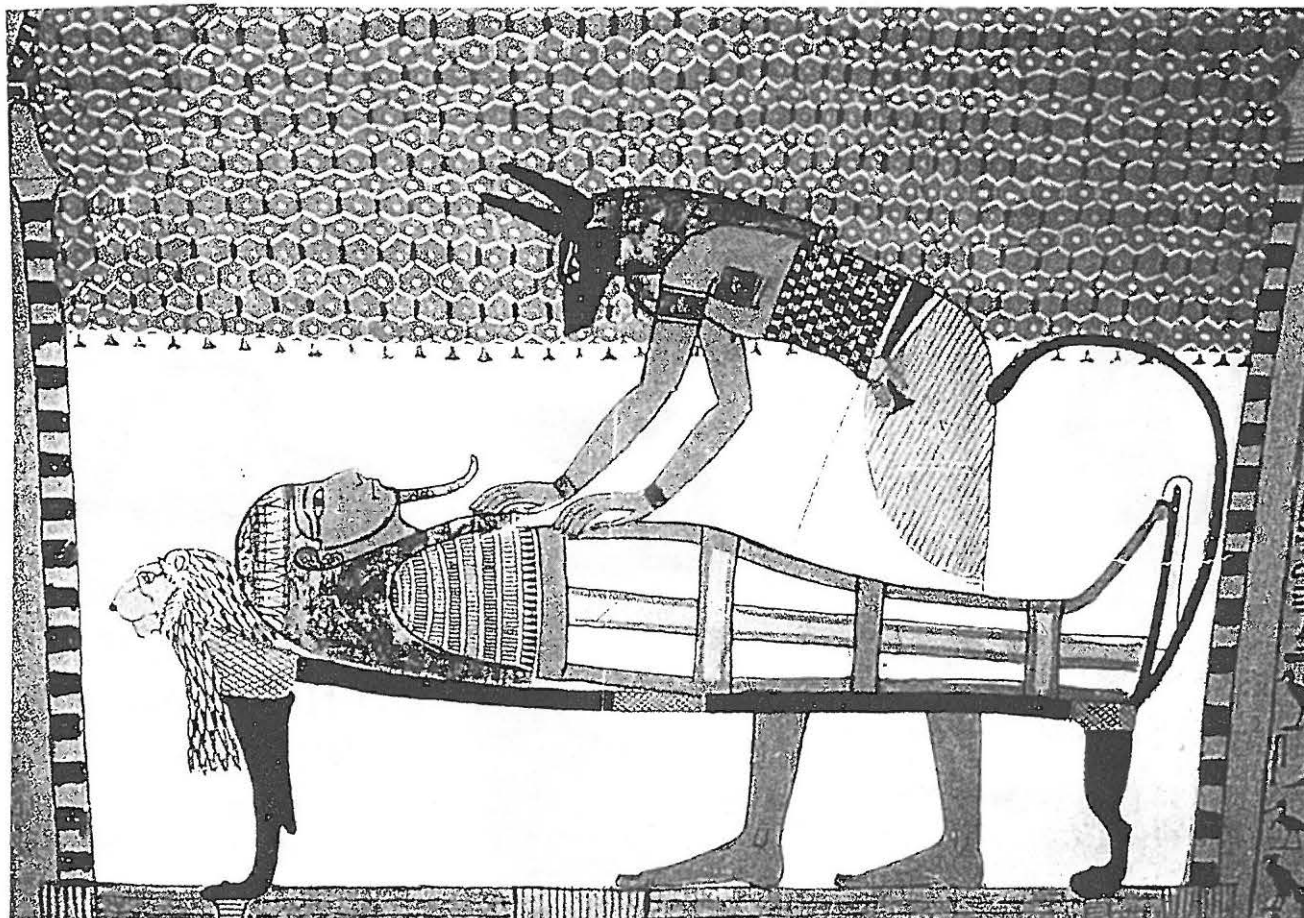
Slováci se delší čas projevovali tzv. nonverbálně, to znamená že mlčeli a skoro tančili. Dotýkli se prostoru, věci i sebe navzájem opatrně a vědomě. To byl ale zvláštní svět, do kterého jsme jejich prostřednictvím museli nakouknout. Na scéně nebylo nic, jenom ohrádka, později s jelenem. Občas zablikala zavěšená větev, opatřená elektrickými světélky.

Z magnetofonu se ozýval žbluňkající minimalistický doprovod. Potom herci promluvili. S hlasem a s tělem pracovali jako s nástrojem, své schopnosti rozvrhli tak, aby jim něco vydrželo i na další divadelní činnost. Ponurou, obřadnou přísností vždycky včas vystřídala obyčejná legrace. To když stála dvojice nahých protagonistů za tou plexisklovou deskou a najednou na ně někdo zaklepal. V jednu chvíli byla řeč o švábech a to bylo roztomilé, protože také ořechovští měli se šváby co do činění - vybijení švábů na hlavách živých lidí pomocí plechových táčů si budeme ještě dlouho pamatovat.

České produkci nechyběly písničky s chytlavými texty, kulturní program doplňovala také parodie reklamy na práci prostředek, která sklídila zasloužený potlesk. Na Slovensku bydlí v ohrádce jelen a lidé z Trnavy si poklepávají po paměti a ledacos se ptají. V Čechách žijí v ohrádce rozjivenci a divají se na televizi.

Nina Vangeli v Divadelních novinách nedávno zavedla pěkný termín: scénografie života po smrti. Slovenská inscenace byla nahlédnutím do takové scénografie se vším, co k tomu patří. Česká věc představila scénografii života před smrtí.

Petr Lébl

Poradna.

Řekli mi, že na jevišti neplatí normální čas, ale dramatický čas. Prosím vás, jak tomu mám rozumět?

Vlasta, Ořechov u Brna

Dramatický čas je v zásadě pěkný. Je to čas, kdy se konečně /franc. finalement/ něco děje. V zásadě běží totiž o to, vulgárně řečeno, založit si diář a mít ho plný. Tak, aby vám skutečně na nic nezbyl čas. Teprve tehdy, až budete muset ty schůzky rušit a znovu sjednávat, vyzbyde vám místo na aktivní odpočinek. A ten si pokud možno také naplánujte. Zejména divadlo stravuje od lidí mnoho tzv. užitkové energie, té neposednosti a chuti něco dělat.

Divadlo je ideální zabijec času. A ještě přitom budete mít pěkný pocit, že to někomu prospívá. A ono také ano. V tom hledišti totiž sedí lidé, kteří také nějak potřebují trávit čas. Mylně se domnívají /nebo se za to skrývají/, že se potřebují něco dovědět. Vždyť už všechno vědí. Navíc: profesionální /otrlý/ divák nesedí ty hodiny v hledištích proto, aby byl poučován. Chce být dojat. Tak je to. Ale to vám neprozradí, nepřizná se. Raději se tváří, že přichází za poznáním. Aby na něho křičeli z pódia, osočovali ho, ukazovali mu, jak je svět zkažený - a kdo za to může: diváci. Kdepak. Dojměte mě a budu trvat v protivenstvích dešťů. Vydržím všechny zastávky městské hromadné dopravy, vydržím sám se sebou, i meditovat se naučím. Jenom mě dojměte. Prokoušu se novinovými zprávami, lačně je vdechnu ranníma očima, prokoušu se makrobiotickou stravou, zplodím potomky, budu ŠTASTNĚ žít, ale než umřu - chci být dojat. A nemusel při tom ubližovat. Nevyzískat dojetí proti nějakému ublížení - k tomu se posezení v hledištích ideálně hodí. Ta zdánlivá pasivita - a přitom nikomu neubližujete. Leda - dejte si na to, prosím, pozor - by přes vás neviděli ti, co sedí za vámi. Jestli jste moc velcí, sedejte si na kraj.

Vaše Blanka

ČESTNÍ HOSTÉ TAJNÉ OCHOTNICKÉ LÓŽE

Larisa Pavlovna Solnceva /Rusko/

Keanu Reeves /Spojené státy americké/

Bořivoj Navrátil /Česká republika/

Pes Míša /Hronov/

Král šumař

Vydává nezávislá
redakce
Šéfredaktor:
Ježeček Kamziček
Redaktoři:
Radmila Hrdinová
Petr Lébl
Radka Prchalová
Redakce:
Hotel Radnice

KRÁL ŠUMAŘ VYZÝVÁ SVÉ ČTENÁŘE, ABY SE NESTYDĚLI:

Nestydte se a napište nám. Vaše názory na představení, na vás, na nás i na ostatní rádi otiskneme. Sídlo redakce je v hotelu Radnice na náměstí.